

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 285/2016 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen vastaanottokeskuksista kadonneisiin turvapaikanhakijoihin liittyvästä uhasta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Sami Savion /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 285/2016 vp:

Mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä vastatakseen uhkaan, jonka lukuisten vastaanottokeskuksista kadonneiden ja osin tuntemattomienkin turvapaikanhakijoiden Suomessa oleskelu aiheuttaa sekä

millä keinoilla hallitus aikoo varmistaa sen, ettei turvapaikanhakijoita jatkossa katoa vastaanottokeskuksista?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Vastaanottokeskukset ovat avoimia laitoksia. Vastaanottokeskustoiminnasta kertynyt kokemus on osoittanut, että niistä katoaa jatkuvasti asiakkaita. Vastaanottokeskuksilla ei ole mandaattia eikä resursseja valvoa ihmisten menemisiä eikä heidän menemisiinsä liittyviä tarkoituksia. Keskuksilla on hyvin rajalliset keinot selvittää minne kadonneet henkilöt ovat lähteneet ja minne vuoksi. Keskuksilla on kuitenkin ainoastaan ilmoittaa pikaisesti poliisille ja Maahanmuuttovirastolle, mikäli ilmenee epäily henkilön katoamisesta. Osa vastaanottokeskuksissa asuvista henkilöistä saattaa olla siellä väärillä henkilötiedoilla.

Poliisin arvion mukaan valtaosa vastaanottokeskuksista kadonneista henkilöistä ei ole enää Suomessa. Heistä osa on lähtenyt vapaaehtoisesti Suomesta kotimaahansa ilmoittamatta tästä viranomaisille. Osa on puolestaan poistunut muihin EU-valtioihin, mutta sisärajarakastusten puuttuessa tietoa heidän lukumäärästään tai siitä mihin valtioon he ovat Suomesta menneet, ei ole. Osa näistä henkilöistä on tullut tai tulossa Dublin-palautuksena takaisin Suomeen.

Maasta poistuneiden henkilöiden lisäksi osa turvapaikanhakijoista oleskelee edelleen Suomessa turvautumatta kuitenkaan vastaanottopalveluihin. Maahanmuuttoviraston mukaan syyt voivat liittyä siihen, ettei haluta tai tarvita vastaanottopalveluita tai esimerkiksi rikolliseen toimintaan.

Selvittääkseen turvapaikan hakijoiden tilannetta poliisi on tehostanut ulkomaalaisvalvontaansa pyrkien paljastamaan myös sellaisia turvapaikanhakijoita, joiden olinpaikka ei ole viranomaisien tiedossa. Poliisi on myös perustanut Keskusrikospoliisin koordinoiman poliisin ja muun maahanmuuttohallinnon viranomaistoiminnon, jossa kerätään tietoa turvapaikanhakijoista muun muassa terrorismiin, sotarikoksiin ja muihin vakaviin rikoksiin liittyen.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 285/2016 vp

Niin kutsuttujen palautuskeskusten valmistelu liittyy lainsäädännön uudistamiseen tältä osin. Jotta palautuskeskustoimintaa kyettäisiin tehokkaasti toteuttamaan niin, että voitaisiin varmistaa henkilöiden pysyminen viranomaisten valvonnassa, tarvitaan keinoja eli lainsäädäntöä tueksi. Tarkoituksenmukaiseen palautuskeskustoimintaan liittyy mahdollisuus rajoittaa ihmisten vapaata liikkumista. Tähän ei toistaiseksi ole olemassa lainsäädäntöä, mutta sisäministeriössä on valmisteilla hallituksen esitys säilöönnoton vaihtoehtoista, joka mahdollistaisi muun muassa erityisen ilmoittautumisvelvollisuuden asettamisen turvanpaikanhakijalle. Tällä hetkellä ainoastaan säilöönottolaki mahdollistaa henkilöiden vapaan liikkumisen estämisen. Laissa olevien säilöönnottoperusteiden on kuitenkin täytyttävä. Säilöönottokeskuspaikkoja on hyvin rajallisesti eivätkä ne riitä tähän tarkoitukseen.

Helsingissä 8.6.2016

Sisäministeri Petteri Orpo